

Walter Juvelius ja liitonarkki

Juhani Aitomaa

Osa 1

Suomalainen tutkija ja runoilija Walter Juvelius (1865-1922) väitti 1900-luvun alkupuolella tietävänsä, minne liitonarkki oli kätkeyty. Tietonsa Juvelius oli saanut hepreankieliseen Raamattuun "kätkeytystä salakirjoituksesta". Juvelius oli hankkinut hepreankielisen Raamatun VT:n ja mielestään löysi sieltä viitteet

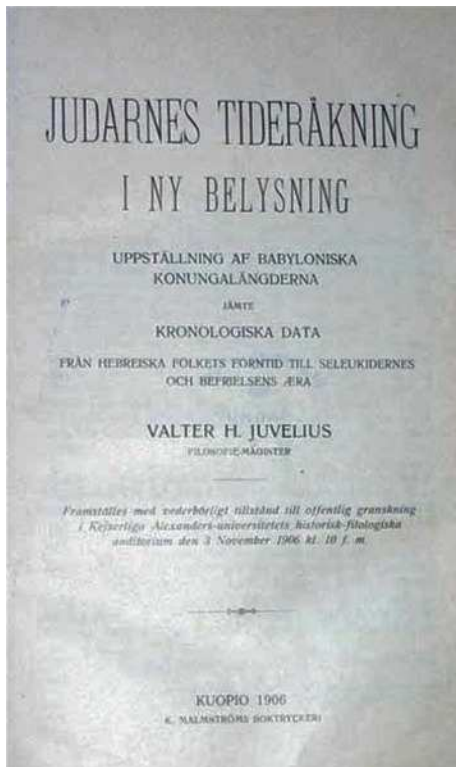
kätköpaikasta. Suomessa Juvelius tunnettiin mm. "Jo Karjalan kunnailla lehtii puu" -runosta, joka sisältyi hänen vuonna 1987 julkaisemaansa runokokoelmaan. Juvelius myös käänsi suomeksi ruotsalaista ja englantilaista kirjallisuutta. Hän käytti myös nimeä Valter Juva ja kirjailijanimeä "Heikki Kenttä". Isänsä, joka oli maanmittari Pohjois-Suomessa ja Hämeessä, Johan Henrik Juveliuksen mallin mukaan Walterkin hoiti maanmittarin tointa 20 vuoden ajan. Äidin nimi oli Ida Maria os. Åkerman.

Vuonna 1906 Juvelius esitti Suomen keisarilliselle Aleksanterin yliopistolle (nykyään Helsingin yliopisto) väitöskirjatyönsä "Judarnes tideräkning i ny belysning", aiheena juutalainen ajanlasku. Juvelius sai tohtorin arvon. Voimme päätellä, että juutalainen historia näin ollen kiinnosti häntä erityisesti. Seuraavat vuodet hän osallistui seikkailuun, jonka päämäärä oli löytää Raamatussa mainittu liitonarkki. Juvelius uskoi, että Vanhan testamentin Hesekielin kirja sisälsi salaisen koodin liitonarkin löytöpaikasta. Hän uskoi, että arkin säilytyspaikan salainen sijainti oli tiedossa vain profeetta Hesekielille ja ylipapeille. Heidän oli siis säilytettävä tieto, jotta tuleva sukupolvi voisi hankkia kallisarvoisimmat juutalaiset esineet.

Juveliuksen väitöskirja

Vakuuttuneena teoriansa paikkansapitävyydestä Juvelius piirsi karttoja ja luonnoksia maanalaisista tunneleista Gihon-lähteeltä Temppelevuorelle, jossa uskoi liitonarkin kätköpaikan sijaitsevan. Juvelius oli erityisen kiinnostunut Hiskian tunnelista, joka löydettiin vuonna 1838, ja Warren's Shaft luolastosta, jonka englantilainen kapteeni Charles Warren löysi 1867. Juvelius tiesi, että temppelevuoren kaivaminen oli pyhään häväistys, ja siksi oli hyvin epätodennäköistä, että hän saisi minkäänlaista lupaa siihen. Kaivausluvan saamiseksi vaadittiin Turkin hallituksen hyväksyntä. Hänellä ei ollut edes varoja toiminnan rahoittamiseen eikä ollut luultavaa, että suomalaiselle maanmittaajalle annettaisiin lupa kaivauksiin. Toimen miehenä Juvelius perusti Lontoossa vuonna 1908 JMPFW Ltd yrityksen. Esiteltään hankettaan hän oli saanut siihen mukaan Millen, Parker, Forth ja Waughan -nimiset miehet, joista kaikki muut paitsi ruotsalainen Millen olivat englantilaisia varakkaita aatelisia. Yrityksen nimessä olivat miesten sukunimien ensimmäiset kirjaimet.

Montague Parker (1878-1962) otti ryhmän johtajuuden.

Hän oli englantilaisen her ttuan poika, jota mahdollisesti löytyvä t rikkau det kiehtoivat. Liitonarkille hintaa ei voinut edes laskea mutta muut aarteet arvioitiin tuolloin vähintään 200 miljoonan dollarin arvoiseksi. Parker sai 125 000 dollaria muilta englantilai-

silta ja amerikkalaisilta sijoittajilta. Juvelius puolestaan matkusti Konstantinopoliin hakemaan kaivauslupia. Hän myös väitti löytäneensä lisää asiaan liittyvää tietoa Konstantinopolin kirjastosta. Kaivausluvan saamiseksi Juvelius lupasi puolet aarteen arvosta Turkin hallitukselle (tai ehkä sen virkamiehille) ja sai luvan.

Montague Parker uskoi, että arkin löytyminen voisi aloittaa uuden ajan mistä Ilmestyskirja puhuu. Retkikunta saapui Jerusalemiin elokuussa 1909. Itse temppelialueella ei ollut lupaa suorittaa kaivauksia. Ne aloitettiin n. 600 m päässä olevalta Gihon-lähteeltä. Miesten oli rakennettava patoja ja pumpattava vettä. Hiskian tunnelin sisälle päästyään heitä vastassa oli vain 18 cm korkeita paikkoja jotka piti louhia ja raivata. Työ oli hidasta ja raskasta. Retkikuntaa arvosteltiin siitä ettei siinä ollut ketään pätevää arkeologia. Ranskalainen dominikaani Louis-Henri Vincent oli sellainen ja hän suostuikin mukaan hankkeeseen.

Yhdessä Ecole Bibliquen valokuvaaja Isä Sabiniakin kanssa Vincent dokumentoi esiin kaivetut tunnelit ja kanavat ym. löydöt. Ruotsalainen Millen kirjoitti kokemuksestaan kirjan jonka mukaan retkikunta tunkeutui kolmen vuoden aina syvemmälle, labyrinttien ja tunnelien ohi. Osassa niitä esiintyi myrkyllistä kaasua, joka aiheutti palovammoja ja huimausta. Kyse saattoi olla maakaasusta. Juvelius oli tutkinut jo ennen tehtyjä tutkimuksia ja hänen ohjeillaan edettiin maan alla. Millenin mukaan tunneleissa oli tekoseiniä jotka näyttivät samalta kuin luonnonkivi, mutta joiden läpi he kaivautuivat. Edetessään he läysivät maljakkoja, uurnia, lamppuja ym. esineitä, joissa oli Salomon sinetti. Toiveet liitonarkin löytämisestä pysyivät korkealla.

Kaivaukset jatkuivat koko kesän ja syksyn 1909, ennen kuin ne pysäytettiin jatkuvien sateiden vuoksi. Elokuussa 1910 päästiin jatkamaan vesijärjestelmien raivaamista. Esineitä löydettiin ja valokuvattiin. Vincent piirsi kartat muinaisista vesijärjestelmistä ja hänen tutkimustietonsa ovat edelleen tutkijoiden käytössä. Ainakin siinä suhteessa retkikunta siis onnistui. Erään retkikunnan toimista esitetyn version mukaan jossakin vaiheessa havaittiin, että tunnelit eivät johdakaan Temppelivuorelle. Parker hylkäsi Juveliuksen kartat ja päätti kaivaa uudet tunnelit jotka tuettiin puupalkeilla romahduksen estämiseksi. Tarkoitus oli suunnata kaivaukset temppelivuoren suuntaan. Syksyllä 1910 Juvelius sairastui ilmeisesti malariaan ja matkusti Suomeen. Kolmannen kauden

alkaessa huhtikuussa 1911 toiveet olivat yhä korkealla. Juvelius valmistautui palaamaan Jerusalemiin kun odotettu ”läpimurto” saattoi tapahtua minä hetkenä tahansa. Uuden aikakauden alkua odottava Parker ilmoitti matkaan valmistautuvalle Juveliukselle retkikunnan saaneen nyt maailman lehdistönkin huomion.

Parker uskoi Temppelivuoren alla tehtävien kaivausten johtavan arkin tai muun aarteen löytämiseen. Itse asiassa hänelle Juveliuksen tekemät laskelmat ja piirroukset eivät olleet ensisijaisia vaan tärkein tekijä lienee ollut irlantilaisen selvänäkijän ilmoitus jossa hän väitti nähneensä arkin piilopaikan. Parkerin ei halunnut jatkaa Juveliuksen kartoittamaa tietä maanalaisten labyrinttien kautta, jotka jonkin matkan jälkeen näyttivät kääntyvän pois temppelivuorelta. Hän ei enää uskonut, että Juveliuksen kartat johtaisivat haluttuun tulokseen. Selvänäkijä oli tässä vaiheessa mieluisampi vaihtoehto.

Parker lahjoi temppelivuorella sijaitsevista moskeijoista vastaavan seikki Halilin 25 000 dollarin hinnasta, jotta hänen retkikuntansa saisi kaivaa Temppelivuoren alla. Tuolloin kreikkalaisortodoksien pääsiäinen ja muslimien Nabi Musa juhla sattui samaan aikaan. Juhlallisuuksia pidettiin Jerusalemin ympäristössä ja itse Temppelivuorella uskottiin olevan tuolloin rauhallisempaa. Parker miehineen naamioitui arabeiksi ja he aloittivat kaivauksensa yöllä Salomonin talleiksi nimitetyltä alueelta ja Kalliomoskeijan peruskiven alla olevasta luolasta. Jatkuu

